

Norsk kulturråd
Grev Wedels plass 1

0151 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
TB-02-B-118

Dato:
21. oktober 2002

UTREDNINGEN OM MUSIKKENSEMBLENE – HØRING

Vi viser til Norsk kulturråds brev av 13.9.2002, til rapporten Musikkliv og Musikkpolitikk, og til kontakt med Torunn Willadsen vedrørende utsatt høringsfrist.

Innledning

Musikernes fellesorganisasjon ønsker denne rapporten velkommen av flere årsaker. Forfatteren Jørgen Langdalen har utført et solid og vederheftig arbeid ut fra det materialet han har hatt til rådighet.

Rapporten peker på flere viktige og markante utviklingstrekk som kaller på nye løsninger innenfor ensemblepolitikken. Sjangergrensene er i mange tilfeller i ferd med å opphøre. Dessuten påvises det at kunstnere innen musikkområdet ofte har både en skapende og en utøvende funksjon innenfor samme prosjekt. Disse tendensene vil etter vår oppfatning neppe reverseres, snarere tvert imot. MFO forutsetter at tendensene vil gjenspeiles i den statlige ensemblepolitikken, og vi stiller oss bak forfatterens omfattende forslag til tiltak på dette feltet.

MFO betrakter altså rapportens påvisninger som i all hovedsak treffende og de tiltak den anbefaler, som nødvendige. Imidlertid kaller enkelte punkter på en kommentar fra vår side.

Kunstnerstipendenes omfang og betydning

Tabellen på rapportens side 207 (Statlige bevilgninger til musikk 2001) inneholder dessverre en meget vesentlig feil, idet avsetningene til kunstnerstipend for 2001 i sin helhet er godskrevet musikkområdet med ialt 80,2 millioner kroner i stipender og 74,0 millioner i garantiinntekter. De korrekte tallene er gjengitt på sidene 249 – 251, hvor det noe mer nøkternt framgår at stipendsummen som tilfalt musikkområdet som helhet utgjorde i underkant av 4,8 millioner kroner dette året.

Ifølge en påstand på rapportens side 210 mottar jazzfeltet bl.a. «betydelige støttemidler i form av kunstnerstipend». Sammenholdt med tabellene som er gjengitt på sidene 249 – 251, og som altså viser tildelingene av slike stipend for musikkområdet for året 2001, framstår påstanden som ubegripelig. Tre ensemblemusikere som virker innenfor jazzfeltet ble i denne runden tildelt statens arbeidsstipend for ett eller flere år. Med henvisning til vår innledning her kan man gjerne merke seg at innstillingene om tildeling var likelig fordelt mellom stipendkomiteene for utøvere, komponister og populærkomponister. Betydningen av disse høyst fortjente tildelingene er stor nok for dem det gjelder, men den bør selvsagt

ikke overvurderes hverken i ensemblepolitikens perspektiv eller når man betrakter jazzfeltet som helhet. Det er såvidt vi forstår heller ikke departementets intensjon at arbeidsstipendenes formål skal favne videre enn å sørge for mulighet til fordypningsarbeid for den enkelte stipendmottaker.

En rekke tilbakemeldinger fra mottakere av statens arbeidsstipend tyder på at stipendene først får optimal effekt når de tildeles for en periode på mer enn ett år. Dette skyldes at kunstneren allerede før tildelingstidspunktet (april måned) har måttet planlegge sin virksomhet for hele kalenderåret ut fra forutsetningen om at hun ikke vil motta stipend. Fordi det dokumenterte behovet for slike stipend langt overstiger de årlige avsetningene, velger gjerne stipendkomiteene på musikkområdet å innstille til arbeidsstipend som i praksis er av for kort varighet. Statens arbeidsstipend bør derfor bli gjenstand for en radikal utbygging innen musikkområdet. Dette må komme i tillegg til friske avsetninger til ensemblefeltet.

Symfoniorkestrenes rolle i ensemblefeltet

Vi undrer oss over følgende formulering på rapportens side 236: «Mange av ensembleprosjektene i det lokale musikklivet er oppstått på orkestermusikernes initiativ og må regnes som spin-off-effekter av orkesterets normale virksomhet». Vi frykter at forfatteren her er kommet i skade for å snu virkeligheten på hodet. Siden vi her snakker om regulære fritidsaktiviteter er nok slike ensembler snarere utledet av musikernes praktiske mulighet til å møtes utenom arbeidstida. Når forfatteren så utdyper sitt syn med at «orkestermusikernes medvirkning i slike eksterne prosjekter (...) i større grad (bør) oppfattes som et ledd i orkesterets normale virksomhet», må vi si stopp. Slike prosjekter må oppfattes som uttrykk for overskudd hos de musikerne som velger å benytte fritida til å dyrke ensemblespill. Det faktum at fritidsaktivitetene holder et profesjonelt nivå innebærer selvsagt ikke at de dermed kan innlemmes i arbeidstida. Forsøk fra orkestrenes side på å viske ut grensene mellom musikernes arbeidstid og fritid vil nok heller føre til at det nevnte overskuddet lett går tapt.

Arrangørstøtte – et dilemma

Rapporten inviterer til en evaluering av organisasjonsforvaltede støtteordninger, men uten å gå nærmere inn på de enkelte ordningene. MFO gir sin tilslutning til dette initiativet. Til slike ordninger hører idag bl.a. en type støtte som gjør arrangører istand til å presentere utvalgte ensembler til en sterkt subsidiert «innkjøpspris». Dette er en hyggelig ordning for de impliserte inntil det samme ensemblet i ettertid forsøker å sette en ny jobb hos samme arrangør – denne gang uten noen form for subsidier. Arrangører kan neppe kritiseres for å prioritere å engasjere ensembler som utløser arrangørtilskudd framfor ensembler som ikke gjør det. Derimot kan man kritisere tilskuddsordningen som sådan.

Etter MFOs syn utgjør en slik type støtte hverken et markedskorrektiv eller et markedsincentiv, men tvert imot et konkurransevridende element. Slike ordninger kan paradoksalt nok virke som en effektiv utestengelse fra markedet for det flertallet av ensembler som til enhver tid ikke omfattes av dem. Desto mer uakseptabelt er dette hvis man som utøver/ensemble må være medlem av forvaltningsorganisasjonen for i det hele tatt å komme i betraktning til ordningen.

Idet vi viser til våre høringsuttalelser til de øvrige delrapportene innen musikkfeltet, ønsker vi Kultur- og kirke departementet lykke til i arbeidet med den varslede kulturmeldingen.

Med vennlig hilsen
Musikernes fellesorganisasjon
Forbundet for utøvende kunstnere og pedagoger

Arnfinn Bjerkestrand
Forbundsleder

Trond Brandal